

YRSA
SIGUR
ÐAR
DÓTTIR
LÖYDÄN SINUT
- MUSTA JÄÄ -

Suomentanut Marjakaisa Matthíasson

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Orava

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Pohjoismaiden ministerineuvosto on tukenut tämän teoksen suomentamista.

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Islanninkielinen alkuteos

Fryð í æðum blóð

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2023

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

ISBN 978-951-1-46146-3

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2026

Kirja on omistettu pojanpojalleni Reginn Freyr Mánasonille.

Kirjailija on selvillä siitä, ettei Grindavík ole
yhdenkään pintakalastusaluksen kotisatama eikä
kaupungin satamaan tuoda villakuoretta.
Kirjan varustamo, alukset ja kaikki henkilöt
ovat kirjailijan mielikuvituksen tuotetta.

Parhaat kiitokset avusta saavat:
Jón Atli Gunnarsson, aluksen Gullberg VE-292
kapteeni sekä sen miehistö,
Vinnslustöðin hf.,
Kristín Jóhannsdóttir, museon johtaja,
Sævar Guðmundsson, Kalastusvirasto,
edesmennyt setäni Guðni Þorsteinsson,
teoksen *Veiðar og veiðarferi* kirjoittaja,
Lillý Óladóttir, poliisikonstaapeli

Kaikki virheet ja väärät tiedot ovat täysin kirjailijan vastuulla.

PROLOGI

Ihmiset olivat enimmäkseen typeryksiä. Tämän johtopäätöksen Einar oli tehnyt työskenneltyään jätehuollossa uuden kierrätysjärjestelmän käyttöönotossa. Hän ei ollut korkeassa asemassa eikä tehnyt tärkeitä päätöksiä tai vastannut muutoksista tiedottamisesta. Hän työskenteli pohjalla ja otti jätteistä satunnaisnäytteitä. Hän kirjasi muistiin oikein ja väärin lajitellun jätteen määrän. Surkea lopputulos oli saanut hänet päätymään tähän päätelmään.

Tavallisen kansalaisen näkökulmasta järjestelmä ei ollut mutkikas: paperi, muovi, ruoantähteet, sekajäte. Kaikki tämä lajiteltiin kotona erillisiin jätessäiliöihin. Muusta kierrätettävästä ja erikoisemmasta jätteestä pääsi helposti eroon viemällä sen joko kotikulmilla olevaan kierrätyspisteeseen tai jollekin eri puolilla pääkaupunkiseutua sijaitsevalle lajitteluasemalle. Valtava mainoskampanja polkaistiin käyntiin, ohjeita jaettiin netissä ja opaslehtisiä kannettiin kotitalouksiin, jotta tavallinen matti meikäläinen omaksuisi ne. Se ei auttanut. Juomatölkkejä päätyi ruoantähteiden kanssa biopusseihin, ruoantähteitä päätyi muovipakkausten jätessäiliöön ja puutarhajätettä tavalliseen sekajätteeseen. Tilanne oli kuitenkin pahin vaarallisen jätteen, sähkölaitteiden ja paristojen osalta, sillä niitä löydettiin kierrätyskeskuksessa säännöllisin väliajoin kaikista jäteryhmistä. Totta kai oli ihmisiä, jotka lajittelivat roskansa tunnollisesti, mutta silti vain murto-osa päivän satunnaisotoksista oli läpäissyt testin.

Kurjimmalta Einarista kuitenkin tuntui se, että tilanne näytti heikkenevän. Jos ihmiset olikin alussa saatu innostumaan uudesta kierrätysjärjestelmästä, into alkoi hiipua pian.

Einar siirtyi peremmälle saliin. Sen kummallakin seinustalla seisoi naisia liukuhihnan ääressä noukkimassa lasia, muovia, metallia ja muuta epäorgaanista jätettä ruoantähteiden seasta. Biojätettä oli tarkoitus käyttää metaanikaasun valmistukseen. Einar nyökkäsi ohi kulkiessaan, mutta kukaan ei vastannut hänen vaitonaiseen tervehdykseensä. Naisten huomio kiinnittyi jätteisiin, joita virtasi heidän ohitseensa kuin helvetin uumenista kumpuavana vuoksena.

Einar ei ollut kutisevaa sorttia. Ei enää. Ennen uuden järjestelmän käyttöönottoa hän oli vastannut sekajätteen vuosittaisesta tutkimuksesta, jossa pääkaupunkiseudun sekajätteen koostumusta tutkittiin tonnikaupalla ja tulos kirjattiin muistiin. Vaipat kuului muun muassa lajitella erilliseen luokkaan, mutta roskakasoista ilmestyi yhtä ja toista pahempaakin. Yhtenä vuonna niistä löytyi kuollut kissa, toisena rotta ja kolmantena jättikokoinen määrittelemätön mädäntynyt kala. Kasoista oli myös ilmestynyt ihokarvojen poistamiseen käytettäviä paperisuikaleita, jotka muodostivat ryijymäisen vaikutelman. Loputtomista injektioruiskuista puhumattakaan – ja käytetyt kondomit kuuluivat klassikoihin.

Ensimmäisen työviikon jälkeen Einar oli muistuttanut itselleen, että kaikkeen pystyy tottumaan. Jos kerran kirurgit tottuivat viiltämään auki vatsaontelon säpsähtämättä, hän tottuisi tähän varmasti. Ja niin hän tottui. Nykyään erikoiset esineet herättivät pikemminkin uteliaisuutta kuin inhoa. Yksittäiset palapelinpalat, joita omistajat etsivät varmaan kissain ja koirain kanssa, vihkisormus, jota hän epäili tahallisesti roskiin heitetyksi – vaikka ei kyennytkään perustelemaan olettamustaan; tuntui mielenkiintoisemmalta kuvitella, että *Guðmundur* oli pettänyt puolisoaan pahemman kerran pikemmin kuin että nimeä kantava sormus olisi vahingossa päätynyt roskiin. Rannoilta kerätyn roskan seasta muovipussista löytynyt pulloposti. Pullossa oli kirje nuorelta tytöltä, joka toivoi sen ajautuvan maihin vieraalla rannalla. Einar oli ottanut kirjeestä kuvan ja päättänyt lähettää tytölle kortin seuraavan kerran ulkomaille matkustaessaan vierasperäisen salanimen turvin.

Mutta eniten hänen mieltään kaiheresi täysi pussi käyttämättömiä vauvanvaatteita ja vastasyntyneelle tarkoitettuja vaippoja. Ei tarvinnut olla kovin nokkela laskeakseen yhteen yksi plus yksi.

Mielenkiintoiset roskat olivat kuitenkin poikkeus. Mitä todennäköisimmin tästä päivästä tulisi eilisen kaltainen, ja huomista tämän päivän kaltainen ja niin edelleen.

Einar pysähtyi ja kääntyi perässään astelleen apupojan puoleen. Hän osoitti valtavaa kasaa isoja läpinäkyviä jätesarjia, jotka oli koottu vastaanoton lattialle.

”Puutarhajätettäkö? Tähän aikaan vuodesta?” Yleensä sellaista ei tuotu juuri koskaan kierrätysasemille talvisaikaan. Kevät, kesä ja syksy oli ihan eri juttu, ja silloin puutarhajätettä käytettiin muun jätteen peittämiseen, kun jäte haudattiin maahan. Talvisin se ei kannattanut: kunnan matalapaine levittelisi maanpinnan peitteen taivaan tuuliin.

Avustaja kohautti hartioitaan. ”Ehkä se johtuu lämmöstä. Ehkä nämä ihmiset eivät ehtineet laittaa pihaa syksyllä talvikuntoon ja tarttuivat nyt tilaisuuteen.”

”Miksi nämä jätteet ovat säkeissä? Säkithän pitäisi tyhjentää keräyskontteihin.” Einar oli ajatellut ääneen. Hän ei ollut odottanut uuden avustajan osaavan vastata kysymykseen.

”Ehkäpä kontissa oli yksi tai useampi säkki ja seuraavat ovat ajatelleet, että säkkien heittäminen konttiin on ihan ok?”

Vastaus oli varsin hyvä, Einarin oli pakko myöntää. ”Mahdollisesti. Mutta se ei muuta sitä seikkaa, että työntekijöiden olisi pitänyt huomata asia ja puuttua peliin.”

He tarkastelivat kasaa. Ohjeiden mukaan kaikista jäteluokista piti ottaa satunnaisnäyte, myös keräyspisteisiin jätetyistä jätteistä. Kokonaiskuvalla oli merkitystä uutta kierrätysjärjestelmää arvioitaessa. Mikäli kävisi ilmi, että keräyspisteistä löytyisi paljon kotitalouksien väärin lajittelemia jätettä, asiaa oli syytä pohtia tarkemmin. Hän oletti, että edessä olisi uusi kampanja, jotta ihmiset saataisiin toimimaan oikein, mikäli tulokset heikkenisivät entisestään.

Einar osoitti satunnaista säkkiä. ”Tuo tuossa.”

Nuori apulainen veti käsiinsä kätensä ja nosti pussin keosta. Sit-
ten hän kiinnitti sen käsivaakaan, ja Einar merkitsi painon muistiin.
He laittoivat kumpikin kasvosuojaimet ja kaatoivat säkin sisällön be-
tonilattialle. Sille valahti paljaita oksia, kuihtuneita lehtiä, multaa ja
ruohonkockareita. Kaikki lajitteluohjeiden mukaisesti. Mutta ahkera
pihanomistaja ei ollut seurannut ohjeita sataprosenttisen tarkasti.
Puutarhajätteen seasta löytyi myös kuihtuneita kukkia, jotka olivat
edelleen muoviruukuissaan, muutama kivi, epämääräisen värinen
hyvin likainen pyyhe, kuluneita riepua, jotka oli revitty vaatteiden
riekaleista, sekä muutama pussin muuhun sisältöön verrattuna tuo-
reelta näyttävä mainoslehtinen.

Apulainen alkoi punnita esineitä, jotka eivät kuuluneet puutarha-
jätteen joukkoon, ja Einar kirjasi tulokset muistiin. Kukkaruukku ja
kuolleet kesäkukat tuntuivat aiheuttavan uudelle apulaiselle pään-
vaivaa. Hän vilkaisi Einaria.

”Onko kukkaruukku sisältöineen väärin lajiteltu vai ainoastaan
ruukku?”

”Pelkkä ruukku. Sisältö kuuluu puutarhajätteisiin.”

”Entäs kivet?”

Apulainen oli aloittanut työnsä hiljattain, joten tietenkään hän ei
vielä tiennyt kaikkea. Hän oli kyllä huomattavasti fiksumpi kuin säkin
täyttänyt henkilö, joka oli luullut pyyhettä orgaaniseksi jätteeksi.

”Kivet eivät ole puutarhajätettä. Ne eivät ole orgaanisia.”

”Ai. Okei.” Poika kumartui ja tarttui yhteen oksaan.

”Entäs tämä?”

Ehkä Einar oli yliarvioinut pojan älykkyyden. ”Yritä kuvitella piha.
Kaikki vihreä ja maasta kasvava on puutarhajätettä. Myös multa. Puut
ja oksat kuuluvat määritelmään, eikö totta?”

”Mutta tämä ei ole oksa. Tai en ainakaan usko.” Apupoika pyörit-
teli tuntematonta esinettä käsissään. ”Tämä taitaa olla luu.”

”Luuko?” Einar siirtyi pojan viereen nähdäkseen tarkemmin. Luut
olivat yleisiä kotitalousjätteessä, mutta niitä löytyi harvoin puutarha-
jätteistä. Karitsan reisiluun tai selkärangan, broilerin luiden ja grilla-

tusta naudanlihasta jääneiden luiden määrä lisääntyi kesällä. Mutta mikäli pojan kädessään pitelemä esine oli luu, se ei ollut mikään noista. Sellaiseksi se oli aivan liian suuri.

Poika ojensi Einarille esineen, joka tosiaan osoittautui luuksi. Se ei ollut valkoinen niin kuin luut, joihin hän säännöllisesti törmäsi, vaan ruskea ja hyvin likainen. Einar ei ollut luuasiantuntija, mutta hänen mielessään käväisi, että se voisi olla lehmän tai hevosen luu. Mutta kuka muka valmistaisi aterialle naudan tai hevosen reisipaistin? Tehtiinkö niin ylipäättään? Siitä huolimatta hänellä oli käsissään reisi-luu, sen pallomainen pää vahvasti asian. Mutta luun pituus ei sopinut mihinkään eläimeen, jota tarjoiltiin kansalaisten ruokapöydässä, eikä luu voinut myöskään kuulua lemmikille. Hän ei ainakaan haluaisi omistaa näin suurta koiraa. Kissasta puhumattakaan.

Hevonen tai lehmä. Niiden lisäksi Islannissa kyseeseen tuli vain yksi muu nisäkäs – ihminen. Einar kalpeni ja vaikka olikin tottunut kaikenlaiseen ja hänellä oli käsiin suojanaan, hänen teki mieli pudottaa luu lattialle.

”Täällä on enemmänkin tällaisia luita.”

Einar onnistui säilyttämään kasvonsa ja laskemaan luun varovasti käsistään. Sitten hän veti syvään henkeä ja ryhtyi lajittelemaan luita oksien seasta uuden apupojan kanssa. Lopulta he olivat tyhjentäneet kaikki jätesarat luita etsiessään ja saaneet kokoon melkoisen määrän. Tuskin kaikki säkit olivat samasta paikasta peräisin, mutta alkuperää ei erottanut päältäpäin, joten ne kaikki oli pakko tutkia. Verkosta löytämänsä luurankoa esittävän kuvan avulla he kokosivat luut yhteen lattialle, ja kun ne kaikki oli saatu jotensakin paikoilleen, he nousivat ihailemaan lopputulosta.

Lattialla makasi ruskehtava ihmisen luuranko. Siitä puuttui tosin yhtiä ja toista, ja tärkeimpänä saattoi mainita pääkallon ja jotkin sormet ja varpaat. Mutta pääosa suurista luista oli koossa. Kun he tuijottivat ihmeissään tuota kauhukuvaa, Einarin mielessä käväisi, että todennäköisesti hän joutuisi hankkimaan uuden apupojan. Apulainen varmaan irtisanoutuisi heti, kun saisi puhekykynsä takaisin.

1. LUKU | PERJANTAIN VASTAINEN YÖ

Kuten saattoi odottaakin, harva oli liikkeellä kuunvalossa satamalaiturilla. Sää oli kylmä mutta tyyni ja hiljaisuus lähes täydellinen. Kuului vain aaltojen vaimeaa, laiskaa loisketta ja kalastusalusten narahtelua niiden hankautuessa laiturinreunaan kiinnitettyihin autonrenkaisiin. Äänet huokuivat rauhaa ja tuntuivat kertovan, ettei missään metelöity eikä kukaan hoppuillut. Oli äänetöntä. Ennen aamunkoittoa ei ollut syytä kiirehtiä.

Gunndísilla oli kuitenkin kiire. Hän nosti pienen auton tavara-tilasta urheilulaukkunsa ja yritti olla ajattelematta, oliko unohtanut jotain. Kutsu oli tullut lyhyellä varoitusajalla, kuten aina. Hän ei ollut vielääkään saanut vakituista paikkaa ja joutui tyytymään keikkoihin, kun laivakokille tuli viime tingassa este. Mikäli varoitusaika olisi pidempi, joku toinen saisi paikan. Hän ei enää jaksanut pettyä tästä syystä ja hyväksyi ilomielin hänelle tarjoutuvat tilaisuudet. Laivakokin työ oli ollut hänen haaveensa niin kauan kuin hän saattoi muistaa, ja hän oli tyytynyt siihen, että joutui taistelemaan edetäkseen urallaan. Tärkeintä oli hivuttautua hiljaa ylöspäin, hoitaa työnsä hyvin, olla uskollinen vähässä ja toivoa, että hänen maineensa kantautuisi laajemmalle.

Oikean aluksen löytäminen ei ollut vaikeaa. Se oli ainoa valaistu, sillä muut miehistön jäsenet olivat jo ehtineet nousta alukseen. Kukaan ei halunnut menettää tätä keikkaa, nyt kun villakuore alkoi kutea ja oli viimeinen tilaisuus pyytää kalaa arvokkaimmillaan. Iltauutisissa oli käsitelty pyyntiä ja kerrottu, että mäti oli nyt parhaimmillaan eikä

yhtä kaunista mätiä saisi pitkään. Uutisessa oli myös mainittu, että lännen pyyntivesillä oli erittäin paljon naaraskalaa. Saalis olisi arvokas ja keikka kannattava, ja pintakalastusaluksen ruuma veti pari tuhatta tonnia. Jos he palaisivat ruuma täynnä kalaa, hänen palkkansa muutaman päivän työstä olisi suurempi kuin mitä hän tienasi kolmessa kuussa koulun keittiössä, jossa hän yleensä työskenteli. Keittäjän homma ei tosiaankaan ollut unelmatyötä eikä palkka kummoinen, mutta etuna oli, että hän oli onnistunut sopimaan voivansa olla muutaman päivän poissa lomaa tarvitessaan, kuten nyt. Se ei suinkaan ollut lisännyt hänen suosiotaan työtovereiden keskuudessa, mutta sille ei mahtanut mitään. Hänen kanssaan työskentelevä keittäjä pystyi hyvin toimimaan sijaisena, joten ei ollut maailmanloppu, vaikka hän oli poissa silloin tällöin. Hänelle tarjottiin keikkoja niin harvoin, että hän oli vähemmän poissa töistä kuin jos käyttäisi kaikki sairauspäivänsä. Eikä hän ollut koskaan sairaana.

Gunndís seisahtui päästyään aluksen viereen ja kaivoi kännykkänsä esiin. Hän halusi lähettää kaksi viestiä ennen kuin astuisi laivaan, jottei varmasti unohtaisi niitä. Yhdessä hän ilmoittaisi kouluun, että olisi poissa alkuviikon, toisessa saman ex-miehelleen Gautille. He olivat olleet erossa runsaan vuoden, mutta heillä oli katkeamaton yhdyside Dađin, kaksivuotiaan poikansa kautta. Oli lauantain vastainen yö ja isäviikonloppu, joten poika olisi isänsä luona maanantaiaamuun asti. Silloin Gauti veisi pojan päiväkotiin ja joutuisi hakemaan pojan iltapäivällä. Asia kannattaisi siis kertoa Gautille, jotta Dađia ei jätettäisi löytötavaroihin päivän päätteeksi, kun kukaan ei tulisikaan hakemaan lasta. Gauti nurisisi asiasta aamulla herätessään ja viestin luetuaan, mutta hän vain esittäisi. Gauti ei ollut osoittautunut sellaiseksi asuinkumppaniksi kuin Gunndís oli toivonut, mutta isänä hän oli esimerkillinen ja halusi viettää mahdollisimman paljon aikaa poikansa kanssa. Villakuorekeikat olivat lyhyitä, ja jos kaikki sujuisi toiveiden mukaan, Gunndís olisi kotona jo maanantai-iltana tai viimeistään tiistaina. Kaksi lisäpäivää ei tappaisi miestä. Jos Gauti alkaisi kinata, Gunndís tarjoutuisi ottamaan seuraavan isäviikonlopun. Hän voisi

tehdä niin vilkaisemattakaan kalenteriaan, sillä Gauti ei koskaan luopunut isäviikonlopuistaan. Eikä Gunndís ollut suunnitellut mitään erityistä seuraavan isäviikonlopun ajaksi niin kuin ei muillekaan viikonlopuille. Hän viihtyi luonnostaan yksin. Gauti ei. Se oli osaltaan vaikuttanut heidän väliensä katkeamiseen. Ja oli muutakin, jota oli turha jäädä märehtimään.

Gunndís näki ihmishahmon aluksen sillalla, se oli varmaan Hróbjartur, kapteeni, joka oli herättänyt hänet ja tarjonnut keikkaa. Lyhyen puhelun aikana kapteeni oli kertonut Gunndísille, että miehistössä oli kolmetoista miestä; kuusi matruusia, kolme konepäällikköä, kolme perämiestä ja hän itse. Neljätoista Gunndís mukaan lukien. Suunnaksi otettaisiin Breiðafjörðurin vuono, jossa villakuoreen niin kutsuttu länsialue oli paraikaa. Kapteeni oli kysynyt, oliko Gunndísilla edelleen voimassa oleva meriturvatoimikoulutuksen todistus, ja hän oli myöntänyt. Sitten kapteeni oli kysynyt, pystyisikö hän saapumaan paikalle seuraavan tunnin sisällä. Taas hän oli myöntänyt, tosin ei yhtä vakuuttavasti. Sen enempää kysyttävää kapteenilla ei ollut, ja kuultuaan, mistä satamasta alus lähtisi, Gunndís oli pompannut vuoteesta, heittänyt vaatteet laukkuun ja ampaissut matkaan. Breiðholtin lähiöstä Grindavikiin ajoi neljässäkymmenessä minuutissa, joten hänelle jäi vajaat kymmenen minuuttia aikaa pakata tavaransa. Oli siis odotettavissa, että hän oli unohtanut jotain, vaikka kaikki tärkein oli jo mukana: hammasharja, vaihtovaatteet sekä kaikilla keikoilla mukana oleva veitsisarja.

Gunndís työnsi puhelimensa takaisin taskuun ja kapusi kaiteen yli kannelle. Urheilulaukku horjutti painopistettä, ja hän oli vähällä menettää tasapainonsa ja keikahtaa aluksen ja laiturin väliseen rakoon. Rako ei ollut kyllin suuri, jotta hän olisi pudonnut mereen, mutta hän olisi voinut loukata itsensä, jopa murtaa jalkansa ja päätyä ambulanssin kyytiin. Tuollainen tieto leviäisi nopeasti, ja seuraavan pestin odotuksesta tulisi pitkä, ehkä loputon. Hän kiitti onneaan, kun selvisi pelkällä säikähdyksellä eikä kukaan ollut todistamassa hänen kömpelyyttään. Kannella ei ollut ketään. Mutta tyhjä se ei suinkaan ollut.

Siellä oli kaikenlaisia laitteita, ja kela, ketjut, nosturi, vinssi ja mastot muodostivat labyrintin, jonka läpi hän hivuttautui kohti sisätilojen ovea.

Heti sisään astuttuaan hän kuuli edessään olevan käytävän päästä ääniä. Hän kulki niitä kohti toivoen, että joku osoittaisi hänelle hytin, jonne hän voisi jättää laukkunsa, ja hän voisi mennä sitten ylös sillalle.

Neljä miestä istui huoneessa, joka oli merkitty suoja-asuvarastoksi. Se näytti samaan aikaan työpukujen ja kypärien naulakolta, kaikenlaisen pikkuroinan varastolta, olohuoneelta ja tupakointitilalta. Miehet kohottivat katseensa, kun hän ilmestyi ovensuuhun, eivätkä näyttäneet välittävän pätkän vertaa, että miehistöön ilmestyi nainen. He eivät esittäytyneet, mutta toivottivat hänet tervetulleeksi ja istuivat odottamassa, että hän jatkaisi. Kun hän kysyi, tiesivätkö he hänen hyttinsä, nuorin miehistä pomppasi pystyyn ja sanoi tulevansa näyttämään.

Gunndís ei ollut aiemmin ollut tällä aluksella, ja vaikka paikat tuntuivatkin tutunomaisilta, mikään ei ollut ihan samanlaista kuin niissä aluksissa, joissa hän oli aiemmin työskennellyt. Yksi asia kuitenkin yhdisti kaikkia aluksia. Valitettavasti. Ne saivat hänet tuntemaan ahtaanpaikankammoa, joka lopulta aiheuttaisi hengitysvaikeuksia, mikäli hän ei onnistuisi tukahduttamaan tunnetta alkuunsa. Hän pakottautui olemaan kuvittelematta, että käytävät täyttyisivät merivedestä, alus kaatuisi kyljelleen tai tulimeri valtaisi laivan kaikki tilat. Pelkkä ajatuskin sai pulssin kiihtymään, ja mikäli hän aikoi välttää ahdistuskohtauksen miesten silmien edessä, hänen pitäisi terästäytyä. Kannatti ajatella, että tilanne voisi olla pahempikin. Ainakaan hän ei ollut sukellusveneen tai avaruusaluksen kokki. Niissä miehistö oli vieläkin suojattomammassa asemassa kuin merellä.

Kaikki sujui hyvin. Tietenkin sujui. Hänen mielikuvitustaan vaivaavat merionnettomuudet kuuluivat Islannin rannoilla lähes kokonaan historiaan. Gunndís veti syvään henkeä ja puhalsi ilmat hitaasti ulos. Hän tunsu rauhoittuvansa, ja sydän löi levollisemmin. Tunne oli ihana ja hänen teki mieli purskahtaa nauruun pelkästä hel-

potuksesta, mutta kun hän kipitti pojan perässä, hän hillitsi itsensä välttääkseen vaikuttamasta hullulta.

Gunndís keskittyi tarkkailemaan ympäristöään, jotta ahdistus ei kohottaisi päätään. Hän kiinnitti katseensa miehistön työkäsineiden kuivaustelineeseen, joka oli kiinnitetty seinään kannen uloskäynnin tuntumaan. Jokaiseen tankoon oli työnnetty pystyyn jäykkä, vedenpitävä käsiine, ja lopputulos muistutti lähinnä taideteosta. Paksut sormet kurottautuivat ulospäin, ja Gunndís toivoi, että ainakin yksi käsiinpari olisi pientä kokoa. Huomenna hän joutuisi muiden tavoin vetämään käsiineet käteensä, sillä kokin tehtäviin ei kuulunut pelkkä ruoanlaitto. Se tosin takaisi, että hän nousisi kannelle viimeisenä ja palaisi sisään ensimmäisenä, niin ettei miehistö näkisi nälkää. Mutta muuten hänenkin pitäisi osallistua pyyntiin.

Reitti kulki alas kapeita ja ahtaita portaita, joiden kummallakin puolella oli kaide. Jopa sirkustaiteilijoiden olisi vaikea liikkua niitä ylös ja alas ilman kaidetta. Portaiden päässä alkoi hyttikäytävä, ja nuori mies pysähtyi käytävän puoliväliin. Gunndísilla oli onnea, sillä häntä oli ahdistanut ajatus joutua perimmäiseen hyttiin, lähimmäs koneiden jylyä. Hän tiesi katkerasta kokemuksesta, että maatessaan valveilla pimeässä hytissä merenpinnan alapuolella ahdistus valtasi helposti hänen mielensä. Tuntui oikeastaan merkilliseltä, ettei hän ollut luopunut moisista meriseikkailuista jo ajat sitten. Hän ei saanut koskaan ahdistuskohtausta koulun ruokalassa silputessaan vihanneksia jälleen yhteen terveystateriaan lapsille, jotka halusivat pelkkää pitsaa.

Nuori mies avasi oven, astui hyttiin ja sytytti valot.

”Tämä on kokin hytti. Tarkoitin siis tavallisesti. Toivottavasti hänen tavaransa eivät ole tiellä.” Nuori mies osoitti alasänkyä. ”Vuo-teessa on puhtaat lakanat. Ja kylpyhuoneessa on puhtaita pyyhkeitä.”

Gunndís nyökkäsi ystävällisesti ja hymyili. ”Hienoa. Kiitos.” Hänen katseensa kiersi hyttiä, ja hän huomasi, ettei se ollut täynnä roinaa; muutama kirja, tietokone, pelikonsoli ja pieni seinään kiinnitetty televisio. Kirjoituspöydällä oli papereita, jotka hän työntäisi pöytälaatikkoon, jos niissä sattuisi olemaan jotain arkaluontoista tai

henkilökohtaista. Siellä oli myös ruokakaupan muovikassi, jossa oli toivottavasti vain virvokkeita ja karkkia eikä mitään pilaantuvaa. Tai mitään jo pilaantunutta. Muutoin hytti oli siisti eikä lattialla näkynyt likaisia sukkia tai muuta estyneen kokin roinaa. Gunndís laski laukunsa vuoteelle.

”Viitsitkö viedä minut komentosillalle? Minun pitää ilmoittaa päällikölle tulostani.”

”Hän tietää varmaan jo tulostasi. Mutta ei se mitään, mennään.”

Kun Gunndís sulki oven, hän tajusi, ettei ollut saanut hytin avainta. Ovi ei ollut ollut lukossa, kun poika oli avannut sen.

”Onko sinulla avain, vai mistä saan sen?”

”Tuota. Avainta ei taida olla. Hyttejä ei koskaan lukita.” Poika vilkaisi Gunndísia vaivautuneena. ”Ei täällä mitään tapahdu.”

”Ei, eipä tietenkään. Ei se mitään.” Gunndís toivoi, ettei olisi kysynyt. Olisi ollut parempi kysyä kapteenilta. Tämä vietti suurimman osan valveillaoloajastaan alusta ohjaamassa eikä siksi juurikaan osallistunut miehistön jutusteluun. Mitä todennäköisimmin kaikki kuulisivat pian, että kokki pelkäsi jonkun työntyvän vuoteeseensa.

Poika hymyili: ”Minä olen muuten Logi. Unohdin esittäytyä. Olen matruusi.”

Gunndís vastasi hymyyn ja ojensi kätensä. ”Gunndís.” Hänen huolensa olivat olleet turhia, kuten yleensäkin. Poika vaikutti vilpittömältä ja ystävälliseltä, ei ollenkaan tyypiltä, joka levittelisi toisista juoruja.

Kädenpuristuksen jälkeen he seisoivat hetken vaivautuneina, mutta sitten Logi lähti näyttämään tietä, ja Gunndís seurasi perässä. Matkalla yläkannelle poika viittasi keittiön ja messin suuntaan ja Gunndís painoi sijainnin mieleensä. Alus ei ollut valtava, mutta kapeat käytävät ja loputon määrä pieniä hyttejä saivat hänet sekaantumaan. Hän toivoi osaavansa mennä suoraan työpisteelleen, kun olisi aika laittaa ruokaa, eikä halunnut että kukaan löytäisi häntä harhailemasta käytävillä oikeaa paikkaa etsien.

Komentosillalle ei noustu kapeita portaita. Se oli valtava, ja sen ikkunat antoivat kaikkiin suuntiin. Tällä hetkellä niistä tuskin näki

ulos, koska oli pimeää ja ikkunoita peitti suolakerros. Kahden ohjaajantuolin ja massiivisen ohjauslaitteiston lisäksi tilassa oli sohvakalusto, kaksi kirjoituspöytää ja työpöytä lukemattomine laatikoineen. Katsoipa mihin suuntaan hyvänsä, ympärillä oli tietokonenäyttöjä, joilla kullakin oli oma tehtävänsä – jotta he pääsisivät ongelmitta matkan päähän ja saisivat nostettua kalaa merestä.

Kapteeni seiso i heihin selin toisen kirjoituspöydän ääressä keskittyneenä pöydällä olevaan näyttöön. Logi rykäisi ja ilmoitti: ”Sijaiskokki on saapunut. Hän halusi tulla tervehtimään.”

Gunndís ei olisi halunnut tilanteesta näin muodollista. Hän ei ollut tullut komentosillalle tervehtimään kapteenia kuin mikäkin virkaheitto kansanjohtaja. Hän halusi vain käydä ilmoittautumassa, jottei häntä enää odotettaisi ja alus pääsisi matkaan. Kun kapteeni kääntyi ympäri, Gunndís onnistui kuitenkin väläyttämään hymyn ja peittämään ärtymyksensä. Hän oli jo pitkään hyväksynyt sen tosi-seikan, että antoi liian äkkiä yksinkertaistenkin asioiden ärsyttää itseään. Elämä ei aina mennyt tismalleen hänen toiveidensa mukaan. Sen olisi jo pitänyt olla hänelle selvää.

”Tervetuloa. Anteeksi tämä hoppu ja kiitos, että jätit kaiken muun sikseen ja saavuit paikalle.” Kapteeni tarttui tiukasti Gunndísin käteen. ”Minä olen siis Hróbjartur, se, joka soitti sinulle äsken.”

Kohteliaan rupattelun päätteeksi Hróbjartur kertoi, että he lähtisivät pian satamasta ja saapuisivat kalastusalueelle kohta puolilta päivin, jos kaikki sujuisi toiveiden mukaan. Aamiaisen olisi hyvä olla valmiina kahdeksalta ja lounaan ennen kuin he heittäisivät nuotan. Jos he heittäisivät. Sääennuste oli muuttumassa huonommaksi ja pyynti epävarmemmaksi. Ehkä he pystyisivät aloittamaan vasta sunnuntaina, mutta miehistö tarvitsisi kaikesta huolimatta syötävää. Hän mainitsi myös, ettei hänellä ollut aavistustakaan, mitä elintarvikkeita kokki oli tilannut, mutta kylmiön ja ruokakomeron piti olla täynnä. Gunndís varmaan osaisi ratkaista asian parhaaksi katsomallaan tavalla.

Aamiaisen valmistamiseen oli vielä joitakin tunteja. Gunndís aikoi levätä, mutta sitä ennen hänen teki mieli nähdä, mitä kylmiö ja ruoka-

komero sisälsivät. Silloin hän voisi antaa ajatusten vaellella tulevien ruokalistojen kimpussa yrittäessään saada unen päästä kiinni. Sillä tavoin ajatuksille kaikesta kamalasta olisi vähemmän tilaa.

Logi seurasi häntä keittiöön, vaikka Gunndís ilmoittikin, että hän löytäisi kyllä tiensä hyttiin. Poika oli selvästikin asettunut vastaanotto-pöytälikön virkaan ja suhtautui tehtäväänsä vakavasti. Gunndísin tutkiessa hyllyjä Logi kyseli häneltä yhtä ja toista: mistä hän oli kotoisin, millä aluksilla hän oli työskennellyt ja tunsiko hän sen ja sen kokin, joiden kanssa Logi oli epäilemättä purjehtinut. Kun pojalla ei enää ollut mitään yleistä kyseltävää, hän siirtyi henkilökohtaisiin kysymyksiin. Oliko Gunndís naimisissa? Oliko hänellä lapsia? Kuinka vanha hän oli?

Gunndís vastaili kaikkeen tunnollisesti. Hän tunsi harvoja pojan mainitsemista kokeista, mutta pystyi häpeilemättä luettelemaan alukset, joilla oli työskennellyt. Hän oli yksinhuoltajaäiti ja täyttänyt hiljattain kaksikymmentäkahdeksan vuotta. Sitten esitettiin kysymys, johon hänen oli vaikeampi vastata. Hän mietti, pitäisikö hänen vain höpöttää jotain sen sijaan että kertoisi totuuden, kun poika kysyi: *Miksi päätit ryhtyä laivakokiksi?* Hän pelkäsi, että oikea vastaus herättäisi lisäkysymyksiä, mutta otti lopulta riskin ja tunnusti:

”Isäni oli kokki. Hän työskenteli laivakokkina. Halusin aina seurata hänen jalanjäljissään.”

Kävi juuri niin kuin hän oli pelännytkin, ja poika innostui hänen sanoistaan. Poika huomasi, että siinä oli mahdollinen yhteinen keskustelunaihe.

”Mahdankohan minä tuntee hänet? Mikä hänen nimensä on?”

”Ei. Et varmaankaan. Hän on kuollut. Jo kauan sitten.” Gunndís veti suunsa hymyyn paljastamatta hampaitaan, mutta hymy hytyi saman tien. Hän ei aikonut ryhtyä keskustelemaan isänsä kuolemasta pojan kanssa.

”Mitä luulet, löytyyköhän täältä jostain ruokalistaa?”

Logi vaikutti ilahtuvan puheenaiheen vaihdoksesta. Kenenkään ei tehnyt mieli keskustella kuolemasta ja surusta tuntemattoman kanssa.

”Kyllä varmaan.” Hän viittasi kohti keittiökalustukseen kuuluvaa laatikkoa, jossa hän kertoi kokin säilyttävän kaikenlaisia papereita. Gunndís avasi laatikon ja kaiveli sitä hetken, mutta ei löytänyt ruokalista. Pelkkiä kuitteja ja erilaisia tukkuyritysten esitteitä.

”Luulen, että kaapissa saattaa olla joitakin ruokaohjeita, jos siitä on jotain apua.” Poika kumartui ja avasi kaapinoven. Hän suoristautui ja ojensi Gunndísille kirjan. ”Tiedän, että tämän kirjan ruoat ovat olleet suosittuja.”

Gunndís tarttui kirjaan. Hän tuijotti tuttua kantta ja tunsi, kuinka sydän käpristyi kokoon, kun mieleen kohosivat katkeransuloiset muistot ajalta, jolloin hän oli kymmenvuotias. Hän oli antanut isälleen tämän saman kirjan kahdeksantoista vuotta sitten. Jotta isä voisi valmistaa hyvää ruokaa merimiehille. *Kokkaa monelle – juhlaruokaa nälkäisille*. Hän oli valinnut kirjan itse, pakannut sen ja seurannut jännittyneenä, kuinka isä avasi lahjan. Jännitys oli ollut niin suuri, että hän oli paljastanut sisällön ennen kuin isä oli ehtinyt poistaa käärepaperin.

Se oli viimeinen joululahja, jonka hän isälle antoi. Kuukautta myöhemmin isä oli kuollut. Gunndísin teki mieli sulkea silmänsä ja painaa kirja rintaansa vasten, mutta tietenkään hän ei tehnyt niin. Hän ei halunnut jakaa muistoa Login kanssa, niin kunnolliselta kuin poika vaikuttikin. Sitä paitsi kaikki oli pelkkää sattumaa eikä tämä kirja liittynyt hänen isäänsä suoraan. Ei sen paremmin kuin Winston-pakkaukset, joihin hän joskus törmäsi ja jotka muistuttivat isästä.

”Meidän kaikkien lempiruoka tästä kirjasta on wieninleike. Pais-tetun sipulin kera”, Logi hehkutti.

Huomautus ilahdutti Gunndisia. Se palautti hänet nykyisyyteen.

”Kyllä minun pitäisi pystyä laittamaan teille wieninleikettä. Minusta näytti, että kylmiössä oli vasikanlihaa, ja ehdin ihmetellä sitä vähän. Mutta tämä selittää kaiken.” Gunndís avasi kirjan ensimmäisen sivun ja jähmettyi. Siihen oli kirjoitettu käsin:

*Isälle,
nyt voit valmistaa oikein hyvää ruokaa sinun miehistölle.
Sinun Gunndís*

Gunndísia huimasi, ja hänen mielessään käväisi, että hän näki unta. Kirja, jonka hän oli antanut isälleen joululahjaksi kymmenvuotiaana, oli ollut isän mukana tämän lähtiessä viimeiselle pyyntimatkalleen, kun alus upposi miehistöineen päivineen.

2. LUKU | TORSTAI

”Te siellä.” Huuto kuului osaston esimiehen Erlan huoneen oven-suusta. Týr katseli ympärilleen avoimessa toimistotilassa ja huomasi, ettei kyse voinut olla muista kuin hänestä ja viereisen pöydän ääressä istuvasta Karósta. Vasta sitten hän katsahti Erlaan, joka viittoili kärsimättömänä heidän suuntaansa. Hän ja Karó olivat *te siellä*.

Erla ei ollut esimies, jollaista kukaan olisi toivonut itselleen. Sen sijaan hän oli esimies, johon heidän oli tyytyminen, eikä asialle oikein mahtanut mitään. Aika kannatti mieluummin kuluttaa ärsyyntymällä jostain sellaisesta, johon pystyi vaikuttamaan, ei esimiespaikkojen täyttämisestä, josta päätettiin heitä korkeammalla tasolla. Erlalla oli toki hyvätkin puolensa, vaikka hän oli teräväkielinen ja toivoton inhimillisessä kanssakäymisessä.

”Mitkä teidän nimenne taas olivatkaan?” Erla ohjasi heidät huoneeseensa ja istuutui pöytänsä taakse, samalla kun he esittäytyivät sadannen kerran. Erla unohtaisi nimet heti, kun he palaisivat yleisiin tiloihin. Kuten lähes kaikkien niiden, jotka eivät kuuluneet hänen suosikkeihinsa. Tilanne tuskin muuttuisi. Ongelman selvittämiseksi pitäisi ensin ymmärtää, että se oli olemassa. Erla oli tyrmännyt täysin ehdotuksen, että kaikki pitäisivät rintapielessä nimilappua, sillä sen oli esittänyt kollega, joka ei ollut hänen suosiossaan. Erlan mielestä se oli täysin turhaa, eikä hän tuntunut tajuavan, että tarkoituksena oli vain auttaa häntä.

Erla katsoi heitä terävästi, ja Týr varautui haukkuihin. Hän ei käsittänyt, mihin se voisi liittyä. Hänen tietääkseen mitään yllättävää

ei ollut sattunut ja viime viikot olivat olleet harvinaisen rauhallisia. Ainoa iso tapaus – jos sitä saattoi sellaiseksi kutsua – liittyi vajaa kaksi viikkoa sitten jätteidenkierrätyksestä löytyneisiin ihmisen luihin. Jotkut toiset olivat saaneet tapauksen tutkittavakseen, jotkut Erlan suosikit, joiden nimet tämä muisti.

”Tunnetteko te ketään perhepäivähoitajaa? Tättiä, setää, ystävää, naapuria tai ketä hittoa hyvänsä?”

Kysymys yllätti, mutta ei kuitenkaan. Týr ei ollut välttynyt Erlan marinalta lastenvahtien puutteesta pääkaupunkiseudulla, Erlahan saarnasi aiheesta yhtenä. Hänellä oli lapsi ja valtavia vaikeuksia löytää pysyvä hoitopaikka. Tässä suhteessa mikään ei näköjään ollut muuttunut.

Týr ehti vastata ensin: ”Ei, valitettavasti.”

Karó vahvisti asian osaltaan. ”Ei. En valitettavasti tunne ketään.”

Erla puristi huulensa yhteen ja tuijotti heitä äänettömänä kuin rehtori kahta tuhmaa oppilasta, jotka oli yllätetty tukkimasta vessanpönttöjä vessapaperirullilla. Erlan silmäanaluset olivat tummat, mikä Týrin mielestä näytti siltä kuin silmät lepäisivät pienissä riippukeinuissa. Lapsenvahdin puuttuminen varmaan valvotti häntä.

”No sen saattoi arvata.” Erla huokasi ja sitten kasvot rentoutuivat hieman. ”Mutta joka tapauksessa. Saimme avunpyynnön Grindavíkista. Jokin aika mitätön sotku, mutta siihen pitää silti reagoida. Naapurieripuraa suoraan helvetistä.”

Nyt Karó ehti vastata Týriä ennen. ”Miksi he tarvitsevat apua Reykjavíkista? Miksi Suðurnesin poliisi ei pysty hoitamaan hommaa? Eikö Grindavíkissa ole omaa poliisiasemaa?” Hän lisäsi kiireesti: ”Mutta tietenkään ei ole ongelma eikä mikään hurauttaa sinne. Outoa silti.”

”Ne typerykset ovat nostaneet syytteen kaikkia kaupungin poliiseja vastaan. Kuten myös muita alueen virkamiehiä vastaan jostain, mitä he pitävät epäoikeudenmukaisena kohteluna, klikkinä ja herra ties minä. Koko juttu on pelkkää hölynpölyä, ja ne tyypit ovat pahimman lajin suunsoittajia. He ovat myös nostaneet syytteen rakennusviranomaisia ja kaupungin johtoa vastaan. Syytteitä nostetaan vuo-

rotellen. Jos toinen pariskunta tekee syytteen, toinen tekee perässä syytteen samasta asiasta mutta päinvastaisin perustein. Tämä on täysin järjetöntä, mutta ymmärrettävästi kukaan alueen poliiseista ei halua enää puuttua asiaan. Ei niin kauan kuin syytteet ovat voimassa. Jokainen lisäsyyte hidastaa niiden käsittelyä.”

”Niin että me joudumme menemään paikalle, ja siitä todennäköisesti seuraa, että meitäkin vastaan nostetaan syyte?” Týr ei ollut mikään eilisen teeren poika.

Erla oli pohtivinaan hetken kasvot peruslukemilla, ja vastasi sitten. ”Niin, siinä voi tosiaan käydä juuri niin.”

”Jännää.” Karó ei vaikuttanut yhtään sen innostuneemmalta kuin Týr.

”Ei huolta. Minä vastaan kaikista ikävyyksistä, mitä tästä saattaa seurata. Siksihän minä olen täällä. Oletan, ettei teillä ole minkäänlaisia yhteyksiä Grindavíkiin, joten tuskin teitä voi syyttää kummankaan osapuolen suosimisesta. Pitääkö paikkansa?”

He vastasivat kumpikin myöntävästi.

Týr ei viitsinyt huomauttaa, että mikäli näiden ihmisten syytteet olisivat helposti käsiteltävissä, hänen ja Karón olisi varmaan tarpeetonta mennä käymään Grindavíkissa. Suðurnesin alueella oli poliiseja, jotka voisivat hoitaa asian. Syyteprosessi oli tiukka eikä puhelu Erlalta muuttaisi mitään, vaikka heillä ei ollutkaan yhteyttä kaupunkiin. Hän ja Karó joutuisivat käymään prosessin läpi kokonaan, vaikka kaikille olisi selvää, ettei syytteessä ollut mitään perää. Sillä tavoin järjestelmä toimi, ja he olivat osa sitä. Syy siihen, miksi hän jätti asian mainitsematta, ei suinkaan ollut se, että hän piti sen mainitsemista tarpeettomana ja oli oikeastaan varma siitä. Hänelle oli yhdentekevää, miten tässä kävisi. Hän ei edes ollut varma, halusiko jatkaa töitään tai ylipäätään asua enää Islannissa.

Työ ei sinänsä ollut syynä hänen vointiinsa, vaan hänen elämänsä oli yleisesti sekaisin. Hän tunsi itsensä yksinäiseksi muutettuaan Ruotsista vanhaan kotimaahansa ottamatta ollenkaan huomioon, ettei hänellä ollut Islannissa ystäviä tukenaan. Hänellä oli tosin sukulaisia,

mutta silläkin oli rajansa, kuinka suuressa määrin heidän saattoi olettaa olevan vastuussa hänen sosiaalisista tarpeistaan. Hän oli kirjautunut deittisivustolle ja tavannutkin muutaman naisen, mutta sekä hän että naiset olivat nopeasti tajunneet, etteivät he yksinkertaisesti sopineet yhteen. Nytkin hänellä oli toivoton suhde, jonka päättämiseen hän joutuisi patistamaan itsensä. Hän muistutti itselleen, että mitä pikemmin hän toimisi, sitä parempi heille kummallekin. Toivo siitä, että tyttö tarttuisi toimeen ensiksi, oli lähes olematon. Valitettavasti. Ei ollut mukavaa tulla hylätyksi, mutta silti se oli sata kertaa parempi vaihtoehto kuin joutua itse katkaisemaan suhde tyttöön.

Toivoton suhde ei kuitenkaan ollut hänen ainoa huolenaiheensa. Hän oli varttunut siinä uskossa, että äidin sisko ja tämän mies olivat adoptoineet hänet pikkulapsena. Että hänen äitinsä oli kuollut syöpään eikä isä ollut halunnut kasvattaa häntä. Týrillä ei ollut ollut mitään syytä epäillä väitettä, sillä hän oli ollut liian nuori muistamaan äitinsä kuolemaa. Mutta totuus oli selvinnyt, kun hän oli muuttanut Islantiin, ja hän toivoi, että olisi saanut jatkaa elämäänsä harhaluulossaan. Tieto siitä, että hänen biologinen isänsä, joka myöhemmin teki itsemurhan vankisellissä, oli surmannut hänen äitinsä, iski kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kun hän sitten oli alkanut toipua tiedon aiheuttamasta järkytyksestä, oikeuslääkäri Iðunn oli kuiskannut hänelle, että tapauksen kuvaus sopi huonosti muiden asiakirjojen tietoihin eikä hänen isänsä varmaan ollutkaan murhaaja. Tieto siitä, ettei ollutkaan sukua murhaajalle, tuntui jollain tavoin helpottavalta. Helpotus väistyi kuitenkin lähes heti ja vaihtui kiihkeään haluun selvittää totuus.

Mutta totuus ei selviäisi. Biologinen isä oli hirttäytynyt, äiti oli kuollut eikä kukaan ollut kertomassa tapahtuneesta. Viranomaiset olivat tyytyneet lopputulokseen. Hän ei ollut yrittänyt käynnistää tutkintaa uudestaan, sillä hän epäili, ettei jaksaisi seurata sitä loppuun asti. Poliisilla oli vähän väkeä, ja tuskin ajatus rajallisen työvoiman käyttämisestä vanhan tapauksen kaivelemiseen innostaisi ketään. Hänen pyyntöään palloteltaisiin epäilemättä vuosikausia edestakaisin siinä toivossa, että hän lopulta luovuttaisi. Häntä ei myöskään huvit-

tanut kiinnittää työtovereiden huomiota omaan menneisyyteensä. Jos tapaus otettaisiin käsittelyyn ja tutkinta käynnistyisi uudestaan, hän ei halunnut naapuripöydän kollegan kaivelevan hänen vanhempiensa vanhoja salaisuuksia, katselevan kuvia äidin ja isän ruumiista ja lukevan vanhoja lastenpsykiatriin raportteja hänestä itsestään. Se tekisi hänestä lopun.

Mutta ehkä se olisi parempi vaihtoehto kuin nakertava totuuden kaipuu. Hän ei enää odottanut, että tunne katoaisi, ja halu tietää oli yhtä voimakas nyt kuin hänen kuultuaan asiasta ensimmäistä kertaa. Ei myöskään auttanut, että joka kerta peiliin vilkaistessa otsan arpi oli hänen silmiensä edessä. Hän oli saanut arven sen jälkeen, kun äidin kimppuun käytiin ja äiti murhattiin. Arven, joka hänelle väitettiin tulleen hänen kaaduttuaan kolmipyöräisellä pikkuisena – eikä suinkaan kirveen jäljiltä. Kuka käy pikkulapsen kimppuun kirveellä? Nähtyään kauhistuttavia kuvia äitinsä saamista vammoista häntä askarrutti kysymys, miksi murhaaja tyytyi antamaan hänelle vain yhden varsin kevyen iskun. Tekijän tarkoituksena oli varmasti ollut hänen äitinsä satuttaminen, sillä mikäli kyse olisi kieroutuneen yksilön satunnaisesta hyökkäyksestä, tämä olisi tuskin tyytynyt äitiin. Mutta ainuttakaan samankaltaista hyökkäystä ei ollut tehty heti sen jälkeen eikä kuluneen kolmen vuosikymmenen aikana. Saattoihan tekijäkin olla kuollut, päätynyt psykiatriselle osastolle tai saanut muita tuomioita, jotka pitivät hänet enemmän tai vähemmän lukkojen takana.

Vastausta tuskin saataisiin koskaan, mutta se ei estänyt Týriä pohdimasta kysymystä yhtenään. Hänen kriminologian opintonsa eivät myöskään auttaneet asiaa. Hän saattoi vain miettiä rikoksen syitä ja tekijää. Viime aikoina nämä ajatukset olivat erityisesti vainonneet häntä töissä, koska tehtävää oli niin vähän. Maan rikolliset taisivat maata vällyjen alla odottamassa talven päättymistä.

Karó ryhtyi pinoamaan tulostettuja raportteja, joihin Erla kehotti heitä tutustumaan matkalla Grindavíkiin. Ne kaikki käsittelivät näihin kamaliin naapuruksiin liittyviä tapauksia. He olivat juuri poistumaisillaan toimistosta, kun Erla huusi heidän peräänsä.